

رویه‌های انتظامی و حقوقی پیشگیری از سرقت

مؤلف: دکتر مسعود مرشدی

www.ketab.ir

توزیع و استفاده از این کتاب درون سازمانی است.
(محرمانه)

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۴۰۰

انتشارات دانشگاه
علوم انتظامی امین

رویه‌های انتظامی و حقوقی پیشگیری از سرقت

مؤلف: مسعود مرشدی

ویراستار علمی: دکتر محمد بارانی

ویراستار ادبی: دکتر اکرم باروطی

صفحه آرا: زهرا طاهری

چاپ یکم: بهار ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز تولید و چاپ معاونت آماذ و پشتیبانی ناجا

نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی،

دانشگاه علوم انتظامی امین. تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

حق هرگونه چاپ و انتشار بدون مجوز از ناشر پیگرد قانونی دارد.

سرشناسه: مرشدی، مسعود، ۱۳۶۲ -

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور: رویه‌های انتظامی و حقوقی پیشگیری از سرقت/ مؤلف مسعود مرشدی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۳۴۶ ص: مصور، جدول. وضعیت فهرست نویسی: فیبا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۵۲۴-۱

موضوع: دزدی - قوانین و مقررات - ایران

Larceny -- Law and legislation -- Iran موضوع:

موضوع: دزدی - ایران - پیشگیری Theft -- Prevention -- Iran موضوع:

موضوع: جرم و جنایت - ایران - پیشگیری Crime prevention -- Iran موضوع:

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین. انتشارات

رده بندی کنگره: KMH۴۲۳۴ رده بندی دیویی: ۳۴۵/۵۵۰-۲۶۲

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۱۷۹۶۱

وضعیت رکورد: فیبا

سخن ناشر

«ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ» (قلم: ۱) سفارش دین اسلام، به اقرار (علق: ۱) خواندن و کسب دانش است و قرآن معجزه بزرگ و ماندگار حضرت محمد (ص)، برای همه نسل‌ها و همه زمان‌ها در قالب کلمه تجلی یافت، جلوه درخشان این نگاه است. در فرهنگ ایرانی نیز «کتاب، قلم و مطالعه» جایگاهی ویژه و اهمیتی بسزا دارد، جامی در این باب می‌گوید:

فروغ صبح دانایی کتاب است

انیس کنج تنهایی کتاب است

به تعبیر مقام معظم رهبری، «کتاب دروازه‌های به سوی گستره دانش و معرفت است. کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است» (بیانات مقام معظم رهبری به مناسبت آغاز هفته کتاب - ۱۳۷۲/۱۰/۰۴). کسب علم و تولید دانش و تلاش برای بهره‌گیری از علوم جدید، بومی‌سازی و انتشار آن برای رفع نیازهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور از وظایف مهم دانشگاه‌ها است. به همین منظور ارتقای علوم پلیسی و ترویج و نشر آن در کشور بر عهده دانشگاه علوم انتظامی امین قرار گرفته است. تألیف آثار علمی برجسته و معتبر و اشاعه مفاهیم آنها از جمله رهیافت‌های کارآمد و اثربخش است که در سایه آن می‌توان بستری مناسب برای بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و دانش بومی نخبگان و کارشناسان علوم پلیسی در کشور به وجود آورد. اندیشه ورزان، خبرگان و کارشناسان امور پلیسی داخلی با تلفیق همگن تجربه‌های خود با یافته‌های کارشناسان علوم پلیسی کشورهای دیگر این دانش را در کشور ارتقا خواهند داد. امید است نویسندگان، پژوهشگران، کارشناسان و استادان با تألیف آثار پلیسی بومی، کاربردی، به‌روز و اسلامی این دانشگاه را یاری نمایند. انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین نیز با نشر اینگونه آثار گامی هرچند کوچک در راستای تربیت نیروی انتظامی در تراز انقلاب اسلامی برمی‌دارد.

فهرست

فصل اول: کلیات و مفهوم شناسی

مبحث اول: مفهوم شناختی انواع ضابطان دادگستری و حدود اختیارات آنها..... ۱۹

گفتار اول - انواع تقسیم بندی ضابطان دادگستری..... ۱۹

بند اول (ضابطان عام دادگستری)..... ۲۰

بند دوم - ضابطان خاص دادگستری..... ۲۲

بند سوم: سایر ضابطان (ضابطان نظامی)..... ۲۵

گفتار دوم - حدود وظایف و اختیارات ضابطان دادگستری در تحقیقات مقدماتی..... ۲۶

بند اول - حدود وظایف و اختیارات ضابطان دادگستری در جرائم مشهود..... ۲۶

بند دوم (حدود وظایف و اختیارات ضابطان دادگستری در جرائم غیر مشهود)..... ۲۸

گفتار سوم - تکالیف قانونی ضابطان دادگستری در پیشگیری از جرم سرقت..... ۲۹

بند اول (حدود اختیارات، محدودیتها و مسئولیتها)..... ۲۹

بند دوم (ارزش انباتی گزارش ضابطان)..... ۳۱

بند سوم (جمع آوری دلایل حاصل شده از جرم سرقت)..... ۳۲

مبحث دوم: مفهوم شناسی و انواع تقسیم‌بندی سرقت از دیدگاه قانونی.....۳۴

گفتار اول - عناصر تشکیل دهنده جرم سرقت.....۳۶

بند اول) عنصر قانونی سرقت.....۳۶

بند دوم) عنصر مادی یا فیزیکی سرقت.....۳۶

بند سوم) عنصر روانی سرقت.....۳۸

گفتار دوم - تقسیم‌بندی جرم سرقت از دیدگاه قانونی.....۴۰

بند اول) راهزنی یا قطاع الطريق.....۴۱

بند دوم) سرقت مستوجب حد.....۴۱

بند سوم) سرقت تعزیری.....۴۲

گفتار سوم - الزامات قانونی جرم سرقت.....۴۲

بند اول) اصل چهل و نهم قانون اساسی.....۴۲

بند دوم) از قانون مجازات اسلامی.....۴۳

بند سوم) از قانون تعزیرات.....۴۶

بند چهارم) از قانون آیین دادرسی کیفری.....۵۱

مبحث سوم: مفهوم شناسی، وظایف و انواع تقسیم‌بندی پیشگیری.....۵۳

گفتار اول - مفهوم شناسی پیشگیری.....۵۳

بند اول) سطوح پیشگیری.....۵۴

بند دوم) انواع تقسیم‌بندی پیشگیری.....۵۴

گفتار دوم- جایگاه پیشگیری در قوانین ایران..... ۷۵

بند اول) قانون اساسی..... ۷۵

بند دوم) قوانین عادی..... ۷۷

گفتار سوم- رویکردهای نوین به پیشگیری از جرم..... ۸۴

بند اول) رویکرد چندنهادی به پیشگیری..... ۸۴

بند دوم) رویکرد پیشگیری ترمیمی..... ۸۵

بند سوم) رویکرد مددکاری اجتماعی..... ۸۶

بند چهارم) رویکردهای پیشگیری از جرم سرقت در ایران..... ۸۸

گفتار چهارم) تعدد و تنوع وظایف پلیسی..... ۸۹

بند اول) مأموریت کلی کلانتری ها و پاسگاههای انتظامی (کوپ)..... ۸۹

بند دوم) وظایف و مأموریت های به منظور پیشگیری از جرائم کوپ..... ۸۹

بند سوم) وظایف پیشگیرانه پلیس..... ۹۱

مبحث پنجم: مفهوم الزامات حقوقی ناظر به پیشگیری از سرقت..... ۹۵

گفتار اول: الزامات قانونی رعایت حقوق شهروندی متهم..... ۹۵

بند اول) مفهوم حقوق شهروندی و انواع آن..... ۹۵

ج) انواع تقسیم بندی حقوق شهروندی..... ۹۹

بند دوم) ضمانت اجرای تقصیرات مقامات و مأموران دولتی در عدم رعایت حقوق شهروندی... ۱۱۵

فصل دوم: گونه‌شناسی جرم سرقت در قانون و الزامات حقوقی

مبحث اول - گونه‌شناسی جرم سرقت در رویه‌های اجرایی پلیس ۱۱۷

گفتار اول - سرقت از منزل ۱۱۸

گفتار دوم - سرقت از مراکز تجاری و مغازه‌ها ۱۱۹

بند اول - سرقت عادی مغازه ۱۱۹

بند دوم - دخل‌زنی ۱۱۹

بند سوم - کشورزی ۱۱۹

گفتار سوم - جیب‌بری از اشخاص ۱۲۰

گفتار چهارم - کیف‌قاپی یا ربودن کیف اشخاص ۱۲۱

گفتار پنجم - گردنبندقاپی از اشخاص ۱۲۳

گفتار ششم - سرقت وسایل نقلیه ۱۲۳

گفتار هفتم - سرقت‌های کامپیوتری ۱۲۴

گفتار هشتم - پیشگیری از سرقت مقرون به آزار ۱۲۵

مبحث دوم: تیپ‌شناسی سارقان ۱۲۹

گفتار اول - طبقه‌بندی سنی و جنسی سارقان ۱۲۹

بند اول - شروع به سرقت (از نظر سن شروع سرقت) ۱۲۹

بند دوم (جنسیت و سرقت ۱۳۰

گفتار دوم - دسته‌بندی سارقان از نظر شیوه و شگرد کار ۱۳۱

بند اول (ویژگی‌های کلی سارقان ۱۳۱

بند دوم (موارد مشترک در سارقان ۱۳۱

گفتار سوم - دسته‌بندی سارقان از نظر نوع سرقت ۱۳۲

بند اول (سارقان منزل ۱۳۲

بند دوم (سارقان مغازه‌ها و مراکز تجاری از اشخاص ۱۳۷

بند سوم (سارقان مسلح ۱۳۷

بند چهارم (سارقان انبارها و کالاها ۱۳۸

بند پنجم (سارقان صنایع و فروشگاه‌ها ۱۳۹

بند ششم (کف‌زن‌ها ۱۳۹

بند هفتم (کیف‌اندازها ۱۴۰

بند هشتم (یقه‌گیرها ۱۴۰

بند نهم (زورگیرها ۱۴۱

بند دهم (دزدی در قالب گدایی و دستفروشی ۱۴۱

بند یازدهم (سارقان در لباس مأموران دولتی ۱۴۱

بند دوازدهم (سارقان داخلی از خودرو ۱۴۲

بند سیزدهم (رانندگان سارق (سرقت در پوشش مسافرکشی) ۱۴۴

بند چهاردهم (مسافران سارق (سرقت در پوشش مسافر) ۱۴۴

بند پانزدهم (سارقان محموله‌ها ۱۴۵

بند شانزدهم (سارقان آثار هنری و بین‌المللی ۱۴۷

بند هفدهم) آدم ربایان ۱۴۸

بند هجدهم) باندها و گروه‌های سارقان ۱۴۸

بند نوزدهم) سازمان پلیس جنایی بین‌المللی - پلیس بین‌الملل (اینترپل) ۱۵۰

مبحث سوم: تبیین علل و شیوه و شگردهای ارتکاب پدیده سرقت ۱۵۲

گفتار اول - علل و عوامل ارتکاب جرم سرقت ۱۵۲

بند اول) عامل اقتصادی - اجتماعی ۱۵۲

بند دوم) عامل سیاسی ۱۵۳

بند سوم) عوامل جسمی و روحی (روانی - عاطفی) ۱۵۳

گفتار دوم - علل شایع انواع سرقت ها ۱۵۵

بند اول) علل شایع بروز سرقت خودرو (اسماعیل خا، ۱۳۷۵: ۶۲) ۱۵۵

بند دوم) علل شایع وقوع سرقت لوازم، قطعات و محتویات داخل اتومبیل ها ۱۵۶

بند سوم) علل شایع وقوع سرقت منزل ۱۵۸

بند چهارم) علل شایع وقوع سرقت مغازه ۱۶۱

بند پنجم) علل شایع وقوع سرقت بانک ۱۶۴

بند ششم) علل شایع وقوع سرقت به عنف ۱۶۶

بند هفتم) علل شایع وقوع سرقت موتورسیکلت ۱۶۷

گفتار سوم: تبیین شیوه و شگردهای ارتکاب جرم سرقت ۱۶۸

بند اول) شگردهای سرقت خودرو ۱۶۸

بند دوم) شگردهای سرقت موتورسیکلت ۱۷۵

بند سوم) شگردهای سرقت منزل ۱۷۹

بند چهارم) شگردهای سرقت به عنف محموله ۱۸۱